

НОВА ШКОЛА: НОВИЙ УЧИТЕЛЬ

B. B. Зелюк

Представлено пріоритети і досвід діяльності Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського, зокрема щодо підвищення кваліфікації освітян на основі компетентнісного підходу; розкрито можливості ПОІППО підготувати вчителя до виконання базових компонентів Концепції Нової української школи. Наголошено, що шкільну реформу можна провести лише шляхом підвищення кваліфікації педагогів, оскільки вчителі й керівники освітніх закладів – її ключові постстаті.

Ключові слова: підвищення кваліфікації, компетентнісний підхід, якісна освіта.

Зелюк В. В. Новая школа: новый учитель

Раскрыты приоритеты и опыт деятельности Полтавского областного института последипломного педагогического образования им. М. В. Остроградского, в частности по повышению квалификации педагогов на основе компетентностного подхода и возможности ПОИППО подготовить учителя к выполнению базовых компонентов Концепции Новой украинской школы. Подчеркивается, что проведение школьной реформы возможно лишь путем повышения квалификации педагогов, поскольку учителя и руководители образовательных учреждений – её ключевые фигуры.

Ключевые слова: повышение квалификации, компетентностный подход, качественное образование.

Zeliuk V. V. New School: New Teacher

This paper tells about experience of Poltava Regional In-Service Teacher Training Institute in the training of practising teachers as part of updating their curriculum knowledge and professional development on the base of competence approach and opportunities of institute to prepare teachers for implementation of the basic components of the Conception of the New Ukrainian School. It is stated that educational reform can be successfully done only by rising pedagogical mastery of teachers as far as teachers and school directors are key persons of education.

Keywords: professional development, competence approach, quality education

Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич, презентуючи під час педагогічної конференції 18 серпня 2016 р. Концепцію Нової української школи, підкреслила необхідність надання кожній дитині доступу до якісної освіти, забезпечення її права на успіх у житті та максимальне розкриття власних здібностей.

Міністр також зазначила, що Концепція – це бачення зasadничих принципів нової школи, на яких базується проект нового Закон «Про освіту», це, власне, його популярний виклад.

У Концепції Нової української школи названі її базові компоненти, виконання більшості із яких практично повністю залежить від учителя, насамперед:

– новий зміст освіти, заснований на

формуванні компетентностей;

– педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками;

– орієнтація на потреби учня в освітньому процесі;

– формування цінностей, серед яких – повага до гідності людини, свободи, патріотизму.

Формування цих цінностей – фронт роботи освітян, котрі не мають права зазнати поразки у війні цінностей гідності, свободи, демократії із цінностями «руського мира», ґрутованого на ідеях тоталітаризму.

Колектив Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського готовий до викликів нової школи, оскільки ще

Зелюк Віталій Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент, ректор Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського

п'ять-сім років тому зрозумів перспективи переходу від знаннєвої до компетентнісної парадигми освіти. Завдяки цьому закладом здобуто багатий досвід навчання вчителів праці за компетентнісними методиками. Схарактеризуємо пріоритети і досвід діяльності ПОППО в контексті означеніх у Концепції Нової української школи складових нової української школи та характеристик учителя ХХІ століття.

1. Школа як хаб (центр).

Школа має стати центром освітнього округу, де громадянам надається доступ до якісної освіти, здійснюється поглиблена вивчення окремих предметів, забезпечується всебічний розвиток особистості в школі та позашкільних закладах освіти, культури, спорту. У цій мережі школа покликана стати центром, що об'єднує всіх зацікавлених осіб.

2. Учителі як наставники.

Продовжуючи усталену практику, ПОППО готовий щорічно навчати нових форм роботи понад 5 тис. педагогів на курсах та понад 7 тис. педагогів у міжкурсовий період максимально наблизено до місця їх роботи.

3. Розширення кола суб'єктів освітнього процесу.

На сучасному етапі до організації освітнього процесу школа повинна активніше долучати владу, бізнес, громадянське суспільство.

ПОППО щорічно проводить обласні форуми батьківської громадськості, формує конкретні пропозиції для влади, громади, батьків щодо вирішення актуальних проблем освіти і виховання дітей.

Із 2016 р. на базі ПОППО реалізується швейцарсько-український проект «Розвиток громадянських компетентностей в Україні – DOCCU», метою якого є підтримка сталого розвитку громадянського суспільства, підготовка напрацювань із питань демократичного стилю управління та демократичного уроку.

4. Збагачення форм організації навчально-виховного процесу практиками активної педагогіки. Застосування методів викладання, заснованих на співпраці (ігри, проекти [соціальні, дослідницькі], експерименти, групові завдання тощо).

5. Технологізація освіти.

Наскірне застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі та управлінні закладами освіти і

системою освіти за умови переходу від окремих проектів у системну діяльність – інструмент забезпечення успіху нової школи.

Готовність учителя працювати в новій українській школі

У зв'язку з тим, що 1 вересня 2018 р. відбудеться перший набір у нову школу, 2017 рік є визначальним для становлення нового вчителя, для якого важливо забезпечити можливість свободи творчості і професійного розвитку.

Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського акумулює досвід інноваційних учителів, бо саме вони спроможні впровадити компетентнісний підхід на кожному уроці.

Міністр освіти і науки України в червні 2016 р. на відкритті українсько-польського експертного семінару «Нова Українська Школа» зазначила, що не всі вчителі готові до швидких змін.

Водночас очікування суспільства щодо нового вчителя досить значні. Концепція Нової української школи передбачає такі вимоги до вчителя:

1. Уміння застосовувати педагогіку партнерства, в основі якої – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками.

2. Уміння працювати на засадах особистісно орієнтованої моделі освіти та компетентнісного підходу.

У зв'язку із цим варто говорити про нову роль учителя як наставника, провідника учня його індивідуальною освітньою траєкторією.

3. Уміння скористатися академічною свободою, продовжувати власну професійну освіту, готувати авторські навчальні програми, розробляти методи, стратегії, способи та засоби навчання; активно артикулювати власну фахову думку.

4. Уміння співпрацювати з іншими вчителями та учнями шляхом створення цифрових ресурсів, презентацій та проектів.

5. Навчити учнів бути глобальними: спілкуватися з усім світом за допомогою сучасних цифрових засобів.

6. Мати розвинені навички інноватора.

Можливості ПОППО підготувати вчителя для нової української школи

1. У Полтавському обласному інститу

туті післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського діє система науково-методичної роботи, що забезпечує вчителям можливість працювати у восьми спеціальних дослідницьких групах, двадцяти трьох авторських творчих майстернях, розвивати професійну майстерність шляхом участі в конкурсах, проектах різних рівнів.

2. Функціонують десять шкіл професійного зростання, зокрема: «Школа новаторства наукових і науково-педагогічних працівників»; «Школа молодого керівника»; «Громадсько активна школа».

3. Діють цикли постійних обласних науково-практичних семінарів для директорів ЗНЗ: «Ефективна школа: компетентний учитель – успішний учень»; провідних краєзнавців; координаторів експериментальної та інноваційної роботи тощо.

4. Працюють 90 тренерів районного (міського) рівня з питань використання ІКТ в навчально-виховному процесі. Для потреб учителів-предметників діють сайти з викладання того чи іншого предмета, освітні хмарні сервіси.

Водночас Полтавському ОППО дедалі складніше залишатися на вістрі технологічних новинок через швидке старіння комп'ютерних класів.

Завдання, які стоять перед освітянами області та працівниками ПОППО щодо створення нової школи, – складні, але їх можна і потрібно виконати.